

Miljøministeriet

J.nr. 2022-9586
Den 23. september 2022

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg
Christiansborg
1240 København K

Spørgsmål nr. 1294

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 1294 (MOF alm. del) stillet 30. august 2022 efter ønske fra Torsten Gejl (ALT).

”Kan ministeren redegøre for konsekvenserne af sandsugning i Køge Bugt, herunder forklare hvad de "sorte huller" på havbunden er, og hvad konsekvenserne af de "sorte huller" er for både havmiljø og dyreliv? Spørger har på et dyk oplevet de sorte huller i Køge Bugt, som måske er svovlbrinter, jf. facebookopslag af 25. august 2022 (<https://www.facebook.com/torsten.gejl>).”

Svar

Jeg har forelagt spørgsmålet for Miljøstyrelsen, som har oplyst mig følgende:

”Miljøstyrelsen administrerer tilladelsesordningen for råstofindvinding på havet og skal i den forbindelse jf. råstofloven på den ene side lægge vægt på bl.a. miljøbeskyttelse og naturbeskyttelse. På den anden side skal der sikres forsyningssikkerhed for råstoffer og mulighed for den erhvervsmæssige udnyttelse. Afgørelser om tilladelse til råstofindvinding på havet træffes efter en samlet interesseafvejning og efter en samlet vurdering af samfundsmæssige hensyn. Råstoffer indvundet i Køge Bugt anvendes primært i Hovedstadsområdet, hvor der generelt er mangel på landbaserede råstofressourcer.

Før Miljøstyrelsen kan træffe afgørelse om tilladelse til råstofindvinding i et område, skal virksomheden, der ønsker at indvinde råstoffer, gennemføre miljøundersøgelser, der redegør for miljøtilstanden i det ansøgte indvindingsområde. Der skal ligeledes udarbejdes en miljøkonsekvensvurdering, hvor effekterne af råstofindvindingen beskrives, herunder om råstofindvinding kan medføre påvirkning på naturmæssigt værdifulde områder. På baggrund af miljøkonsekvensrapporten vurderer Miljøstyrelsen, om der kan gives tilladelse til den ansøgte råstofindvinding.

Råstofindvinding forventes at have en påvirkning inden for indvindingsområderne og i begrænset omfang i påvirkningszonen (typisk 500 meter omkring et indvindingsområde), men ikke uden for påvirkningszonen. Ved råstofindvinding fjernes det øverste lag af havbunden og kan føre til ændringer i havbundens beskaffenhed (substrattypeændringer) og dybdeændringer i indvindingsområdet.

Indvindingsområderne vil over en årrække efter endt indvinding blive rekoloniseret, men

artssammensætningen kan have ændret sig, hvis bundtypen eller dybden favoriserer andre arter end før råstofindvindingen.

I Køge Bugt er der i øjeblikket fem aktive råstofindvindingsområder af typen "fællesområder". Miljøstyrelsen vurderer, at havbunden i Køge Bugt ikke vil blive påvirket af råstofindvinding uden for disse fem aktive råstofindvindingsområder.

Videoen på Torsten Gejls facebook-profil er vanskelig for Miljøstyrelsen at forholde sig til. Torsten Gejl siger i videoen, at han har dykket i et "krater" i Køge Bugt, hvor der har været suget sand for nogle år siden, og fremviser senere en flaske med sort vand, som angiveligt er hentet fra bunden af hullet. Positionen for dykket er ikke oplyst og informationer om dybden i hullet og dybden for havbunden omkring hullet er ikke tilgængelige. Miljøstyrelsen kan derfor kun udtale sig generelt om effekterne af råstofindvinding ved stiksugning, som er den indvindingsmetode, der kan frembringe lokale fordybninger i havbunden.

I Køge Bugt benyttes metoden "stiksugning" til råstofindvinding. Stiksugning anvendes for at udnytte lokalt forekomne værdifulde råstoffer, der ikke vil være mulige at indvinde ved slæbesugning. Råstofforekomsten kan desuden være dækket af materialer, som nødvendiggør anvendelsen af stiksugning, for at kunne trænge ned gennem dæklaget til de værdifulde råstoffer.

Der er foregået råstofindvinding fra havet i Danmark og i Køge Bugt længe før den første råstoflov blev vedtaget i 1972. Først ved ændring af råstofloven i 1996 blev det vedtaget, at al indvinding fremover skulle foregå i geografisk afgrænsede og miljøvurderede områder. Miljøstyrelsen kan derfor ikke afgøre om videoen stammer fra et aktivt indvindingsområde. Det er dog sandsynligt, at der kan opstå iltsvind i sugehullerne om sommeren, og at videoen stammer fra et sugehul.

Sugehuller, som følge af råstofindvinding, er ikke i sig selv årsag til iltsvind, da der indvindes i rent sediment. Iltsvind er en konsekvens af et højt næringsindhold i vandet. Sugehuller kan dog skabe læ for strømmen og dermed begrænse vandudskiftning ved bunden, som forøges af temperaturspringlag og/eller saltspringlag. Vandets forhøjede næringsindhold øger produktionen af alger, som, når de dør, falder til bunds og omsættes ved processer, der forbruger ilt. Samles algerne i sugehullerne, hvor vandudskiftningen er begrænset, kan ilten opbruges, og der kan opstå iltsvind på hullernes bund. Gentagende iltsvind vil kraftigt begrænse havbundens diversitet af flora og fauna i sugehullet. Ved længerevarende iltsvind kan der frigives svovlbrinte fra havbunden, men om det er dét, der er observeret i videoen, kan Miljøstyrelsen ikke afgøre alene på baggrund af videoen. Miljøstyrelsen har ikke indikationer på, at bundsamfundene på den omgivende havbund i Køge Bugt er påvirket af iltsvind pga. sugehullerne. NOVANA-målinger viser, at der generelt er gode iltforhold i Køge Bugt. Det vurderes ikke, at evt. svovlbrinte fra sandsugehuller vil kunne påvirke den generelle miljøtilstand i Køge Bugt."